

Csongrádmegyei Gazda

MEZŐGAZDASÁGI ÉS GAZDATÁRSADALMI IDŐSZAKI SZAKLAP.
A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET ÉS A CSONGRÁDMEGYEI „SÖTÉR”
MÉHÉSZ EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Csongrádvármegyei Gazdasági Egye-
sület, Szentes, Kossuth tér 5.
Telefon: 149.

Felelős szerkesztő:
DR. BARTHA ANTAL
titkár.

Megjelenik havonként egyszer.
Előfizetés egész évre 6 pengő. Egye-
sületi tagok tagjárandóságba kapják.

Gondoljunk a harctéren levő fiainkra!

Idakozzunk meleg téli ruhaneműt katonáinknak!

Ma még perzselően süt a nap a nagy Szármát síkságok és kirgiz steppék felett, de nem sok idő kell ahhoz, hogy végigfűtyüljön, sivitson és orditson észak kegyetlen szele és ennek nyomán feltartóztathatatlanul odalopakodjon az orosz tél dermesztő keze, amely megfojt minden életet, ha az vele szembe-
szállni és védekezni nem tud.

Idehaza Magyarországon az időjárás nem olyan szélsőséges. Nem olyan forró a nyár és nem olyan hideg a tél. Itthon a teremő Isten palástját ma még oltalmazóan borítja reánk. Itthon béke van. És ha majd a fagy pont alá száll is le a hőmérőnk, még mindig lesz olyan hely, ahol a kályha jótékony melege vár reánk. Van fedél, amely megóv a hó, a tél viharja elől, van fekvőhelyünk, ahol békésen álomra hajthatjuk fejünket, és ha érezzük is itt, vagy ott a háború mostohaságát, megvan az a biztató tudatunk, hogy az igazi halálos veszélyt, a rabló, a gyilkos kezét, az állattá aljasító paraziták zsarnoki uralmát távol tartják tőlünk fiaink fegyverei.

A magyar honvéd ott áll, és e télen még bizonyosan ott fog állani és küzdeni a végtelen orosz síkságon, szövetségeseink oldalán. Katonáink a legkitűnőbb fegyverekkel vannak ellátva az orosz katona ellen, de védekezniük kell az orosz tél ellen is. Számítanunk kell arra, hogy az ideai tél semmivel sem lesz enyhébb, mint a tavalyi volt, pedig ekkora hidegekre, ilyen téli hadjáratokra a honvédigazgatás a béke éveiben nem készülhetett elő, hiszen a felszerelés így is súlyos terheket rótt az adózó polgárookra. Amde, hogyha valamilyen módon biztosítani is tudná a kormányzat az anyagi pénzfedezetet, vajjon a háborús nehézségek miatt az üzletekben, raktárakban,

gyárakban lenne-e annyi nyersanyag, hogy a szükségletet fedezni lehessen? De az is bizonyos, hogy az itthoni háztartásokban feltalálhatók a szükséges felszerelések, prémek, szőrmék, gyapjúruhák és fonalak. Mindenki fel tudná öltöztetni, — ha a szükség úgy kívánná, — a házunkat, tanyánkat fenyegető veszedelem ellen itthon, a védekezésre induló családfőt, gazdát, fiunkat téli ruhába. Nem fenyegeti-e minden vagyonunkat és életünket az elenség? Nem védelmeznék-e odakint a fiaink? A fagyban, a hidegben, fedél nélkül egyszerű posztó ruhájukban, béleletlen köpenyükben.

A Kormányzóné Őfőméltósága a magyar társadalmat az e tekintetben hiányos ruházat önkéntes felajánlására és kiegészítésére szólította fel. Mindent adjunk oda, ami nélkülözhető, hiszen nekünk nincs annyira szükségünk reá, mint nekik. Ha meleg ruhát adunk nekik, biztosak lehetünk afelől, hogy meleg otthonunkat nem dulja fel senki és e győzelmes háború után majd pótolhatjuk azt, amit most ajándékoztunk. Vivjük meg mi is, a mi csatánkat itthon, önmagunkkal, saját önzésünkkel. Járuljunk mi is hozzá a győzelmekhez és ha ez nekünk sikerül, akkor biztos a győzelem is, mert a magyar fiuk kint győzni fognak.

Gazdatestvéreink! Jertek segítsétek! Senki se maradjon, aki nem hallaná katonáink kérést szavát. Mindenki gondoljon arra, mintha saját fia kérne halálos veszedelemben segítséget. És úgy cselekedjen, amennyi szeretet él a lelkében.

A gyűjtés szeptember hónap legelső napjaiban fog metörténni. Szemeljük ki, mit fogunk adni és azt rakjuk félre, hogyha majd érte jönnek, házunkhoz, kocsival a levették, késedelem nélkül odaadhassuk azt, amit a ha-

zának, harcoló katonáinknak tehát saját vagyunk és életünk biztonságára szántunk. Nem baj, ha a holmi viselt is, ha kopott is. Ugyis munkás kezekbe kerül még, akik majd a hasznavehetőt ki fogják válogatni. A készletek összegyűjtése olyan módon fog történni, hogy egyetlen tárgy sem mehessen veszendőbe, egy se jusson hivatlan kézbe. Természetes, hogy a legtöbbet a tehetősebb osztálybeliek adhatnak, viszont az, akinek semmije sincs, az nem is adhat semmit. Azonban senki sem bízson a másokban, hanem mindenki mérlegelje magában, hogy ő mit tud adni.

Hisszük, hogyha a belső fronton is mindenki megteszi a kötelességét, és ha csak csekély töredékét adja is annak, amit a legelső fronton küzdő hős fiaink minden pillanatban áldozni készek érettségük, akkor az eredmény és a győzelem úgy az ellenség, mint a zord időjárás felett nem maradhat el. Nem fognak hazatérni elfagyott kézzel-lábbal gyermekeink, munkáskezü testvéreink, hogy azután örök vádlóként, vagy élő szemrehányásként éljenek közöttünk.

Adjunk és a magyarok Istene megsegít, hogy győzelemmel fejezzük be a ránkényszerített háborút!

A jövő évben is kötelező az ipari növények termesztése.

Minden olyan gazdálkodó, aki 15 kat. holdnál nagyobb szántóföldi művelés alatt álló ingatlanon gazdálkodik, szántóföldi területének 7 százalékán köteles ipari növényt termelni. A kötelező termelés kiterjed a napraforgóra, olajlenre, szójababra, ricinusra, rostlenre, kenderre, repcére. Ezek helyett termeszthető mák, takarmánytök, őszilén, esetleg gomborka és perilla is. Az eddigi termelőkre kötelező még a cukorrépa és a dohány termelése is, ezek a növények azonban nincsenek bent a 7 százalékban.

A rendelet megállapítja azokat a területeket, amelyeken az egyes felsorolt iparnövényeket termelni kell. Csongrádmegye területén a napraforgó és repce termesztése kötelező. Lehetővé teszi azonban, hogy a kijelölt ipari növények helyett az olyan gazdák akik egyéb iparnövényeket szívesebben termesztenek, ezeket választhassák, viszont ilyen csere esetén a gazdának valamivel nagyobb területen kell ipari növényt termelnie.

A rendelet figyelemmel van az olyan gazdák érdekeire is, akik a kötelező termesztés előtt már önként foglalkoztak ipari növények termesztésével, mert az ilyen gazdák az általuk évek óta termelt ipari növényt a gazdasági felügyelőség engedélyével továbbra is

termelhetik, tekintet nélkül arra, hogy az illető vidékre más ipari növény van-e kijelölve.

A cukorrépa tekintetében a rendelet előírja a f. évi, illetőleg a múlt évi cukorrépa-területnek a fenntartását, mégpedig a kettő közül azt, amelyik nagyobb volt. Hasonló az intézkedés a dohánynál is.

A vetőmagellátás körül a múltban tapasztalt nehézségeket kiküszöbölte a rendeletnek az az intézkedése, hogy a gazdák szeptember 30-ig kötelesek vetéstervüket, előírt nyomtatványon, a községi előjárásához benyújtani és ezen a vetésterven azt is megjelölni, hogy milyen vetőmagra van szükségük. A vetőmagellátás tekintetében úgy rendelkezik a kiadott rendelet, hogy a szerződéses termelő gazdák napraforgó, szójabab, olajlen, ricinus, repce és magkender termeléséhez kölcsönvetőmagot igényelhetnek, amelyet majd az új termésből, a szokványminőségű mag áraban, kell visszafizetniök.

Mint a múltban, úgy a jövőben is a szerződéses termelők kataszteri holdanként 50 pengő termelési előlegre tarthatnak igényt. Az előleg felvétele és igénylés módja a folyó évi rendszerhez teljesen hasonló.

Mint a múltban, a jövőben is biztosít a kormány a szerződéses termelőknek olajpogácsát és pedig minden métermázsa szójabab, vagy repce után 40 kg., minden métermázsa napraforgó, olajlen, ricinus, magkender, rostlenmag és tökmag után pedig 25 kilogrammot. Az olyan gazda részére, aki 7 százalékon felül termeli a felsorolt ipari növényeket, a földművelésügyi miniszter még nagyobb mennyiségű olajpogácsa juttatását is engedélyezheti.

A folyó évben is kötelezővé tett ellenőrző lapot a gazda köteles ezután is vezetni. Az ellenőrző lap a gazdasági felügyelőségnél kapható.

Kancacsikók, valamint 1940. és 1941. évben törzskönyvezett kancák lebélyegzése.

A méntelepparancsnokság a Csongrádmegye területén törzskönyvezett kancácsikóinak bélyegzését, valamint 1940-1941 években törzskönyvezett I. oszt. és Elite kancáknak koronával való lebélyegzését a következő helyeken és időben fogja eszközölni:

Aug. 18-án d. e. 7—12 óráig Kiskirállyáson a fedeztetési állomáson.

Aug. 28-án d. u. 14—18 óráig Árpádhalmi béruradalomnál.

Aug. 29-én d. e. 8—12 óráig Nagymágyarcsón a vásártéri mázsaháznál.

Szept. 14-én d. e. 8—18 óráig Csongrádon a fedeztetési állomáson.

Szept. 15-én d. e. 8—11 óráig Csongrádon a fedeztetési állomáson.

Szept. 15-én d. u. 14—18 óráig Csanyteleken a kovácsműhelynél.

Szept. 16-án d. e. 8—12 óráig Mindszentén a fedeztetési állomáson.

Szept. 18-án d. e. 8—12 óráig Szegváron a fedeztetési állomáson.

Szept. 18-án d. u. 14—18 óráig Szentesen a fedeztetési állomáson.

Szept. 19-én d. e. 8—12 óráig Szentesen a fedeztetési állomáson.

Szept. 19-én d. u. 14—18 óráig Fábiánsebestyénen a községi kovácsműhely előtt.

A törzskönyvezett kancák csikai anyjukkal együtt vezetendők elő.

A tenyésztők a következő okmányokat a bélyegzéshez feltétlenül vigyék magukkal:

1. A csikó születését igazoló fedeztetési jegyet, melynek hátlapján lévő „csikózási igazolvány” feltétlenül legyen kitöltve és az előjáróság által aláírva és lebélyegezve, mert máskülönben az nem fogadható el.

2. Az I. oszt. és Elite kancák felmentésére vonatkozó igazolványt, mert ennek hiányában a kanca nem süthető le koronabélyegzővel és a jövőben csak azok a törzskönyvezett kancák mentesíttetnek behívás alól, amelyek koronabélyegzővel vannak ellátva.

3. A törzskönyvezett kancák kartoték-lapját is feltétlenül vigyék magukkal a tenyésztők, mert erre úgy a csikóbélyegzésnél, mint a kancák lebélyegzésénél feltétlenül szükség van.

Az 1941 évben elmaradt, le nem bélyegzett csikók, amennyiben annak azonossága fedeztetési jeggyel kellően igazolva van, szintén lebélyegzetnek.

Hogyan lehet gabonavetőmagot beszerezni?

A vetőmagvak — buza, rozs, árpa, zab — beszerzési módját és lehetőségeit az 1942. évi termésű gabona cséplése, számbavétele, őrlése, valamint az 1942—43. évi gabona- és lisztforgalom szabályozása tárgyában kiadott 3.600—1942. M. E. számú kormányrendelet (megjelent a Budapesti Közlöny 1942. évi június hó 11-i 131. számában) 36. §-a szabályozza.

A rendelet értelmében a gabonatermésből elsősorban a vetőmagszükségletet kell biztosítani. Az a gazda, akinek volt ugyan termése, de az minőségénél fogva nem alkalmas, terményét ugyanolyan mennyiségű és azonos nemű gabonavetőmagra más gazdával kicserélheti. A vetőmagot szolgáltató gazda a budapesti m. kir. Vetőmag-

vizsgáló Intézet előírásainak megfelelő, — így legalább 98 százalékos tisztaságú, 96 százalékos csiraképességű és legfeljebb 0.2 százalék idegen magtartalmu buza, rozs, ősziárpa vetőmagért, — métermázsánként 2 pengő felár felszámítására jogosult.

Az a gazda, akinek a vetőmag céljára szükséges gabonája sem termett meg, vagy vetőmagszükségletét csere útján sem tudja fedezni, a községi előjáróság (polgármester) igazolványa alapján a Hombártól vásárolhat vetőmagot. Ebben az esetben a 2 pengő felarat felszámítani nem lehet, csupán a Hombár-bizományos jutaléka címén kell mázsánként 1 pengőt fizetni.

Minden gazdának saját érdeke, hogy a szükséges vetőmagot fenti módok szerint kellő időben közvetlenül szerezze be.

A termelés minőségének emelésére törekvő gazdák a szükséges vetőmagot vagy közvetlenül a nemesítő gazdaságoktól, vagy a földművelésügyi miniszter által engedélyezett minőségi akció keretében szerezhetik be. A nemesítő gazdaságok címe a várm. m. kir. gazdasági felügyelőségnél megtudható. A nemesítő gazdaságoktól történő közvetlen beszerzésnél az alapáron felül mázsánként 12 pengő felarat kell fizetni.

A minőségi vetőmagakciónál viszont eredeti nemesített vetőmagot birtoknagságra való tekintet nélkül az a gazda kaphat, aki a m. kir. Növénytermelési Hivatallal a továbbszaporításra nézve szerződést köt. Az igénylést a búzánál, rozsnál és ősziárpanál legkésőbb szept. hó 1-ig közvetlenül nevezett Hivatalnál (Budapest, Vámház-körut 2.) kell bejelenteni.

A minőségi akció keretében utántermesztett vetőmagot is lehet beszerezni. Az igénylést erre a 100 kat. holdon felüli gazdáknak búzánál, rozsnál és ősziárpanál legkésőbb szept. 1-ig a Növénytermelési hivatalnál, a 100 kat. holdon aluli gazdáknak pedig az illetékes várm. m. kir. gazdasági felügyelőségnél legkésőbb augusztus 25-ig lehet bejelenteni. A minőségi akció keretében a Növénytermelési Hivatal által kiutalt eredeti nemesített vetőmagért az igénylő a kormányhatóságilag megállapított termelői árat, a jobb minőség esetére megállapított ártöbbletet és ezen felül mázsánként 6 pengő felarat fizet. Az utántermesztett vetőmagért az alapáron felül mázsánként 3 pengőt kell fizetni. A minőségi vetőmagot igénylő gazda abban az esetben, ha vetőmagszükséglete saját terméséből visszahagyatott, a kapott minőségi vetőmagnak megfelelő mennyiségű gabonát lesz köteles a Hombárhoz beszállgatni.

Inséges vetőmagakcióban készpénzfizetés ellenében kiutalás útján a földművelésügyi miniszter-től csak az a gazda kaphat vetőmagot, aki községi előjárósági igazolvánnyal igazolja, hogy olyan elemi kárt szenvedett, amelynek következtében vetésre alkalmas terménnyel nem rendelkezik és ve-

tömagszükségletét sem csere útján, sem a Hombártól való vásárlással nem tudja beszerezni. Az ilyen vetőmag kiutalására vonatkozó igényléseket az illetékes várm. m. kir. gazdasági felügyelőségnél kell bejelenteni.

A gazdáknak saját érdekük, hogy a most közölt útmutatás alapján járjanak el. Sok munka és időmegtakarítást jelent ugyanis, ha minden gazda a közvetlenül illetékes szervhez fordul kérelmével.

Takarmánysiló és mintatrágyatelep építési akció, kedvezményes őszi pillangós takarmányvetőmag kiosztása.

A Földművelésügyi miniszter a Duna-Tisza-Közi Mezőgazdasági Kamara közbenjöttével a f. évben is folytatja takarmánysiló, mintatrágyatelep építési és pillangós takarmányvetőmag akciót.

Takarmánysiló építéséhez, amely épülhet kőből, él, vagy laptéglából és kavicsbetonból, a Földművelésügyi Miniszter köbméterenként 5 P. segélyt ad, amely segély a felépítés után, az átvételkor postautalványon lesz az építettnek elküldve. Lehetőleg csakis kör alakú siló építéséhez ad engedélyt, mert ebben lehet a legökölteesebben silózni. A Kamara a siló építéséhez a téglá beszerzéséhez az építő részére igazolást és cementkiutalást ad.

A **Mintatrágyatelep** építéséhez a segély trágyatelepenként 150 P. A segélyt 100 kat. holdon aluli területen gazdálkodó veheti igénybe, elsősorban mezőgazdasági iskolát végzettek, arany és ezüstkalászos gazdák, hadirokkantak, vitéz és tűzharcos kisczadók. Az építéshez szükséges anyagok beszerzéséhez az építő részére a Kamara ad igazolást.

Kedvezményes őszi pillangós takarmányvetőmag a Kamara útján 25 százalékos árkedvezménnyel szerezhető be. Az árkedvezmény szűszös- és pannonbüköny, őszi takarmányborsó, bíborhere és 2 éves somkóró vetőmagokra vehető igénybe. A szállítási költségét a Földművelésügyi Minisztérium viseli, a forgalmiadót és a kölcsönzsák betéti díját a megrendelő fizeti, amelyet a szállító cég, ha a kölcsönzsákokat címére a megrendelő visszaküldi, visszatérít. A szállítás utánvételezés mellett történik. Az akcióban a 100 kat. holdnál nem nagyobb területen gazdálkodók vehetnek részt. 100 kg-nál kisebb mennyiséget nem szállítanak, ezért a gazdaközönség írassa össze igénylését.

Mindezekre bővebb felvilágosítást egyesületünk irodája ad.

Vasúti menetrend.

Szentesről induló és Szentesre érkező vonatokról
Érvényes 1942 május 4-től.

Vonatok indulása:

Szolnokra: 5:01, 14:07, 17:19. Hmvsz. helyre: 5:39, 6:41, 14:10, 20:53. Kkfélegyházára: 5:59, 10:55, 14:54, 18:03, 23:47. Orosházára: 4:00, 13:24, 18:45. Árpádhalomra: 4:33, 13:24.

Vonatok érkezése:

Szolnokról: 7:32, 16:07, 22:35. Hmvsz. helyről: 7:35, 9:05, 16:19, 20:33. Kkfélegyházáról: 3:48, 8:28, 12:58, 15:42, 20:47. Orosházáról: 7:25, 16:34, 21:48. Árpádhalomról: 5:56, 14:50.

Házadat, földed terményeit, iparüzemedet, gyáradat, kereskedésedet, autódát egyetlenegy értékedet se hagyd biztosítatlanul.

mert vétkeszel önmagad, családot és nemzedet ellen. A

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Magyarország legnagyobb és legerősebb biztosító szövetkezete. Tiszta magyar, kartelen kívül álló biztosító intézet. Tehát hazafiúi kötelességet teljesítesz, önmagadat erősíted, ha a szövetkezeti biztosítást juttatod diadalra, ha a

Gazdák Biztosító Szövetkezetét

keresed fel tűz-, betöréses-lopás-, baleset-, szavatosság-, üveg-, jég- és életbiztosításaiddal. Biztosak vagyunk, hogy a legelőnyösebb és a legolcsóbb feltételek mellett kötheted meg biztosításaidat.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

központi székháza: Budapest, IX, Üllői út 1. Távbesz. 187-870. Szeged, Vezérképviselőség: Szeged, Kossuth L. sugárút 8. Csongrádmegyei fő-képviselőség: Szentes, Vármegyei Gazdasági Egyesület székházában.